

BURLAIVIO APRANGA

Burių iškėlimui ir valdymui įrengimai skirstomi į dvi grupes: rangautą ir takelažą.

Rangautas — medinės, kai kada metalinės laivo dalys, prie kurių pritvirtinamos burės ir lynai.

Pagrindinės rangauto dalys:

1. Stiebas (mast) — aukštas stulpas burėms iškelti.
2. Buomas (boom) — medinė ar metalinė kartis, gulsčiai pritvirtinta prie apatinės stiebo dalies. Ant jos ištempiamas apatinis burės kraštas (likis).
3. Rėja (yard — didesniuose, sprit — mažesniuose burlaiviuose) — metalinė arba medinė kartis, horizontaliai pritvirtinta prie stiebo. Prie jos tvirtinamos burės. Joje kartais keliami signalai.
4. Ardumas — gafelis (gaff) — speciali įstrižinė kartis, pritvirtinta viršutinėje stiebo dalyje. Vartojama viršutiniam prizminės burės kraštui pritvirtinti ir vėliavoms iškelti.
5. Skersinis — zalingas (spreader) — metalinė arba medinė kartis, pritvirtinta stiebo viršutinėje dalyje. Naudojamas stiebo sustiprinimui. Jame keliamos (kartais) vėliavos ir vimpilai.

Takelažas — laivavirvės (rigging) — burlaivio virvių ir lynų visuma.

Pastovųjį takelažą (standing rigging) sudaro stiebą prilaikantys lynai.

1. Vantai (shrouds) — stiebų šoninio pritvirtinimo metaliniai lynai.
2. Štagai (stays) — stiebų priekinio ir užpakalinio pritvirtinimo metaliniai lynai.

Judantįjį takelažą (running rigging) sudaro visos kitos burlaivio virvės ir lynai. Svarbiausi:

1. Burvilčiai — falai (halyards) — burėms iškelti lynai.
2. Burvaldžiai — šotai (sheets) — burėms valdyti lynai.

PAGRINDINĖS BURLAIVIO DALYS

Korpusas — griaučiai su visa išorine apranga.

Dugnas — laivo apačia.

Bortas (board) — šoninė sienelė.

Vairas — prietaisas laivui valdyti.

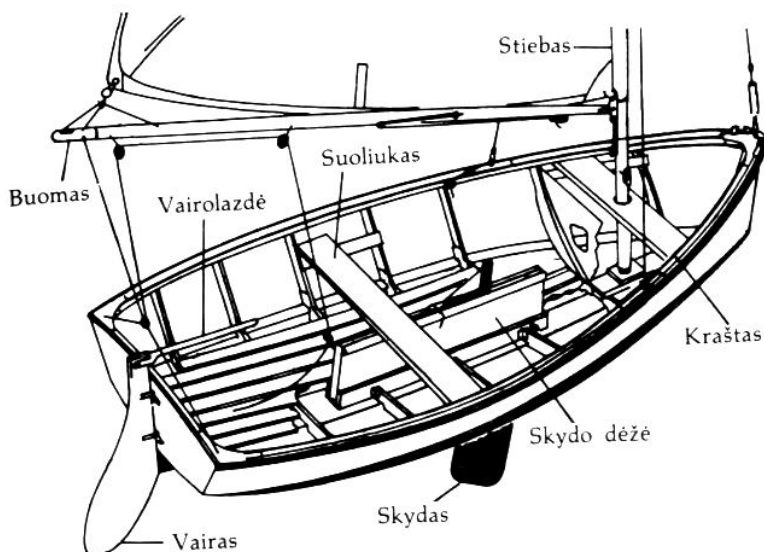
Vairolazdė — prietaisas vairui valdyti.

Kylis (keel) — storas medinis rąstas laivo apačioje. Prie jo pritvirtinti laivo šoniniai griaučiai (špantai) ir abu laivo šonai. Reikalingas laivo-pusiausvyrai išlaikyti.

Kylių yra trys rūšys:

1. Gilių vandenų burlaiviuose labai didelis. Vidutinio gylio vandenyse — su pritvirtinta „skiautere“ (kuri taip pat vadinama kyliu).
2. Seklių vandenų burlaiviuose — pakeliamas, vadinamas **skydu** (centerboard).
3. Valtyse — tik rąstas.

Skydo dėžė — laivo viduryje dėžė, pakeltam skydui įstatyti.

Burlaivio dalys

BURĖS

Daugiausia burės yra trikampės ir keturkampės. Didesni laivai turi dar ir prizmines.

Keto ir slūpo burės

Didžburė (main sail) — pagrindinė burlaivio burė, keliama į didįjį stiebą.

Raginė burė — džibas (jib) — priekinė žemutinė, trikampė pagalbinė burė, keliama ant priekinio štago.

Skraiduolė — spinnakeris (spinnaker) — didelė pagalbinė burė, keliama vietoj raginės burės, prie lengvo vėjo.

Audros burė (storm canvas) — maža, labai stipri burė, keliama audros metu vietoj didžburės.

Audros raginė burė (storm jib) — keliama audros metu vietoj raginės burės.

PAGRINDINĖS VALTIES DALYS

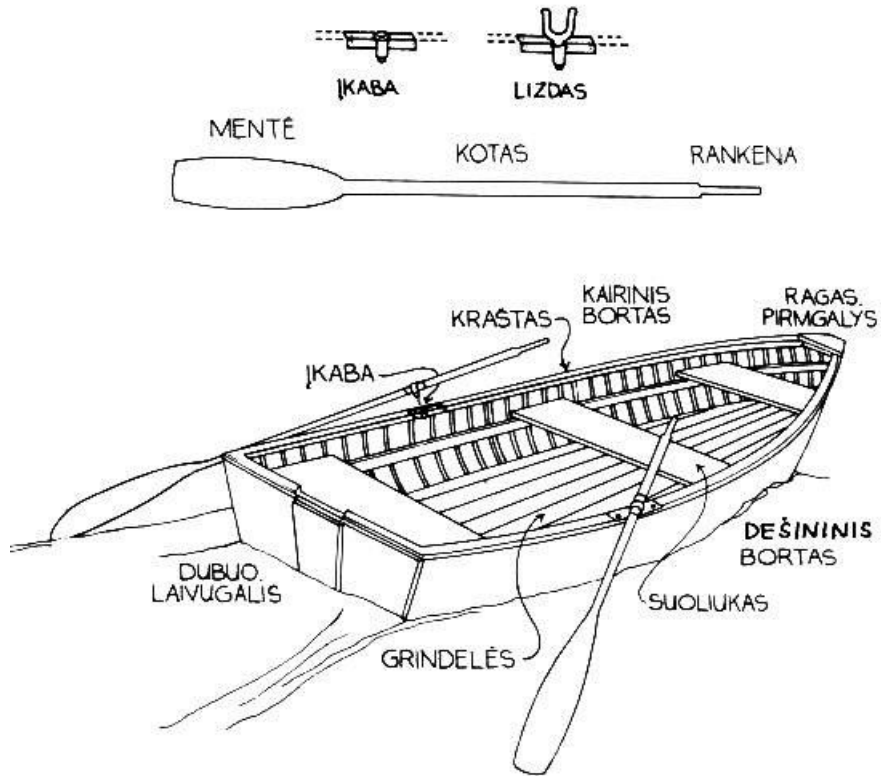
Korpusas — griaučiai su visa išorine apkaba. **Dugnas** — laivo apačia.

Bortas (board) — šoninė sienelė.

1. **Ragas, pirmgalys** (bow) — priekis.
2. **Dubuo, laivugalis** (stern) — užpakalinė dalis.
3. **Kairinis bortas** (port) — kairė pusė.
4. **Dešininis bortas** (starboard) — dešinė pusė.
5. **Kraštas** — šoninės sienelės (borto) viršus.
6. **Įkaba** — aša irklui įkabinti. (Kartais irklas įstatomas lizdą).
7. **Suoliukas.**
8. **Grindelės.**

Irklas yra iriamoji kartelė plačiu galu — mente. Irklas valtyje įkabinamas į įkaba arba

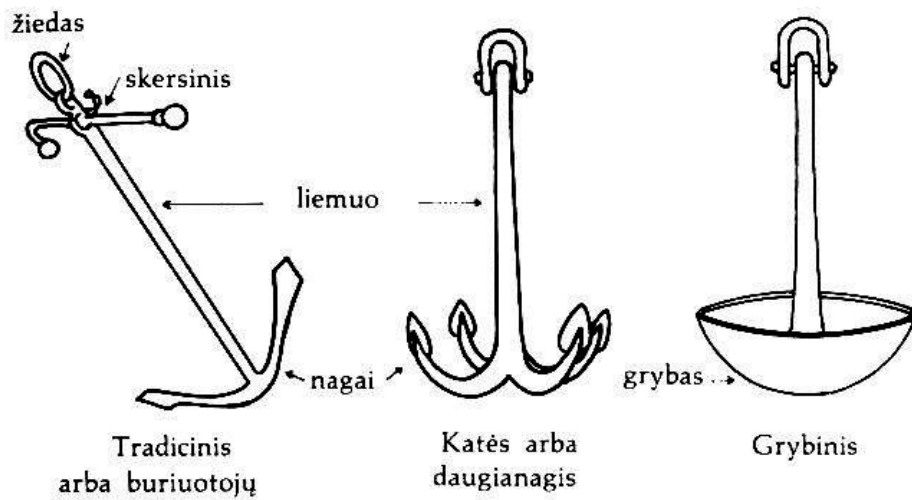
įstatomas į lizdą.

Valtis

Inkaras yra tam tikros formos kablys laivui pritvirtinti prie kranto arba jūros, ežero ar upės dugno.

Inkarai

LAIVŲ PRIEŽIŪRA

Laivai turi būti gerai prižiūrimi; visi apdaužymai ir apgadinimai neatidėliojant pataisomi. Po kiekvieno naudojimo visi laivai išvalomi, nuplaunami, vidus nusausinamas.

Laivų paruošimas sezonui. Laivai nuvalomi ir sutaisomi. Mediniai laivai genda nuo įvairių oro atmainų, todėl beveik kasmet reikia juos perdažyti. Metaliniai laivai ir jų dalys dažomi specialiais rūdijimą stabdančiais (anti-corrosive) dažais. Sintetinių medžiagų laiveliams yra specialūs dažai.

Laivų laikymas krante. Sezono metu didesni laivai laikomi vandeny, o mažesni — sausumoje; jie tik plaukimui nuleidžiami į vandenį ir po naudojimo vėl ištraukiami į krantą.

Laivų laikymas žiemą. Žiemą jie laikomi pastogėje arba lauke. Pastogėje būtina laikyti mažesnius laivelius: kanojas, baidares ir pn. Lauke irklinės valtys ir maži burlaiviai pastatomi ant „ožių“ arba apverčiami dugnu į viršų. Didesni laivai įstatomi į jiems skirtus lopšius. Visi laivai apdengiami brezentu ar kita neperšlampama medžiaga.

Išoriniai (outboard) motorai išimami, išpilama alyva ir benzinas, išvalomi ir pastatomi sausoje pastogėje.

Vidiniai (inboard) motorai taip pat išvalomi ir paruošiami žiemai. Žiemą laivai turi būti laikomi gerai vėdinamoje patalpoje, kad nepūtų, nerūdytų ir nepelėtų.

Gelbėjimo liemenės, jei šlapios, turi būti išdžiovinamos ir laikomos sausoje, saugioje vietoje.

IRKLAVIMO KOMANDOS

Krante ir valtyje įgula tvarkoma komandomis.

Įgula pagal ūgį eilėn stok!

Lygiuok!

Ramiai!

Paeiliui išsiskaičiuok!

Dešinėn! arba Kairėn!

Į **valtį ženk!** Paskutinis numeris lipa pirmas ir užima vietą valtės rage (prieky). Poriniai numeriai sėdasi dešinėje pusėje, neporiniai — kairėje.

Valtį atsumk! Priekinės irklotojos atsiriša nuo krantinės ir atsistumia.

Irklus į vietas! Irklai įstatomi į įkabas.

Pasiruošk!

Irklus užmesk!

Irklus nerk!

Valtį irk!

Irklus užgulk! Irkluojama greičiau, didesne jėga. Lėčiau! Irklavimas sulėtinamas.

Stabdyk! Irklų mentės neriamos į vandenį ir irklai laikomi statmenai valtės bortui.

Irklus džiau! Irklai iškeliami iš vandens ir laikomi statmenai valtės bortui.

Atgal! Iriamasi priešingu mostu — irklus stumiant.

Kairė pirmyn, dešinė atgal! Komanda staigiam pasisukimui dešinę

Dešinė pirmyn, kairė atgal! Komanda staigiam pasisukimui į kairę.

Irklų gerbk! Irklai išimami iš įkabų ir pastatomi mentėmis į viršų, valtės centre.

Mentės nukreiptos išilgai laivo. Įgula žiūri į gerbiamą objektą — vėliavą, vadovus ir pn.

Vairininkė saliuotoja.

Pagerbta! Irklai įstatomi į įkabas ir laikomi „Irklus džiauk!“ pozicijoj.

Irklus prie borto! Irklai paliekami vandeny, mentes priglaudžiant prie valtės šono.

Irklus išimk! Baigus irkluoti, irklų mentės užkeliamos ant borto, laivo dubens (laivugalio) kryptimi.

Valtį priimk! Priekinė irkluotoja atsistoja ir kabliu ar irklu atsiremia į krantinę, saugodama, kad įsibėgėjusi valtis neatsimuštų ir nesusidaužytų. Stengiamasi priplaukti lėtai ir tuojuo valtį pririšti.

Išlipk! Pradedama išlipti pirmas arba paskutinis numeris, atsižvelgiant į valtės poziciją.

NAVIGACIJA

Navigacija yra mokslas apie laivo vietos ir kelio suradimą jūroje.

NAVIGACIJOS PRIEMONĖS

Kompasas yra instrumentas, naudojamas surasti kryptis laivininkystėj, aviacijoj, topografijoj ir kt. Jis susideda iš įmagnetintos kieto plieno plokštelės arba magnetinės adatos, kuri užmaunama ant smailo stiebelio ir gali laisvai sukotis aplink savo ašį horizontalioje plokštumoje. Žemės magnetizmo veikiamas vienas adatos galas nukrypsta į magnetinį šiaurės polių, o antras į pietų. Tarp magnetinio ir geografinio meridiano yra kampas, vadinamas deklinacija. Norint gauti tikrą kryptį, reikia padaryti to kampo pataisą. Deklinacija įvairuoja vietos ir laiko atžvilgiu. (Žiūr. B. Juodelio „Jūrinis skautavimas“, „Sea Explorer Manual“ ir kt.). Prie stiebelio, ant kurio užmauta adata, pritvirtintas lengvos plastikos ar aliuminis skritulys, vadinamas kompasu rožė. Kompasas rožė padalinta į laipsnius (0°-360°) ir į rombus (8, 16, 32 ir t.t.).

Kompaso rombai. Pagrindiniai 4 rombai, 90° atstumu vienas nuo kito, žymimi raidėmis: N (North), E (East), S (South) ir W (West).

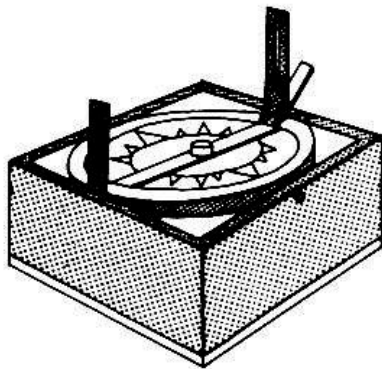
Tarp pagrindinių kryptių yra dar pažymėti: šiaurės rytai — NE, šiaurės vakarai — NW, pietryčiai — SE ir pietvakariai — SW.

Sekstantas yra kampų matavimo astronavigacinis prietaisas, kuriuo stebimi dangaus šviesulių aukščiai. Tai yra viena iš pagalbinių priemonių nustatyti laivo buvimo vietą jūroje.

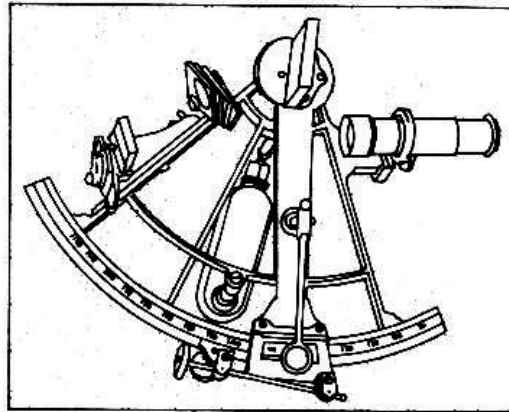
Pelengatorius — kampmatis (Pelorus) yra prietaisas matuoti kampams pagal kompasą į įvairius iš laivo matomus daiktus.

Logas — greitmatis yra prietaisas laivo greičiui matuoti. Logai yra rankiniai, mechaniniai ir motoriniai.

Lotas — gylmatis yra prietaisas vandens gyliui matuoti. Lotas susideda iš ilgos, plonos virvės, kurios tarpai atžymėti įvairių spalvų juostelėmis, mazgais ir įvairių iškarpu odos gabaliukais (kad būtų galima užčiuopti tamsoje). Tarpais žymimos pėdos ar metrai. Virvės gale pritvirtintas švino gabalas — svambalas. Lotu gėlmė matuojama, išmetant svambalą į laivo priekį. Lotas nutraukia virvę į dugną maždaug tuo metu, kai laivas priplaukia prie jo įkritimo vietos. Pagal virvės tarpų žymeklius apskaičiuojamas gilumas. Lotas dabar retai naudojamas, nes laivai turi trumpų garso bangų gylu matuoklius.

Kampmatis (pelengatorius)

Sekstantas

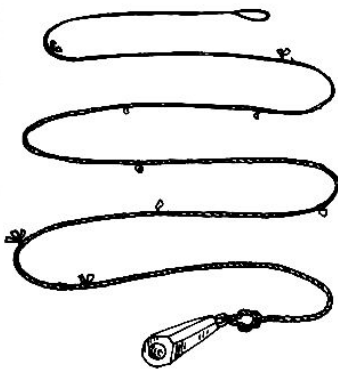
Jūrmylė yra atstumo matas. Jūrmylės ilgis yra 1852 metrai arba 6080 pėdos. Viena jūrmylė yra lygi ekvatoriaus vienos minutės kampo lankui.

Jūrinis mazgas, jūrininkų vadinamas tiesiog mazgu, yra plaukimo greičio matas, kurį sudaro viena jūrmylė per valandą. Laivas, plaukiantis 15 mazgu, iš tikrųjų plaukia 15 jūrmylių per valandą greičiu.

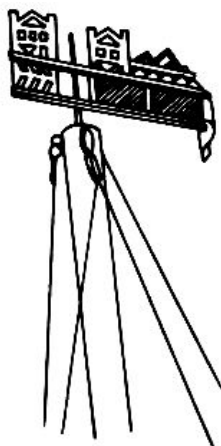
Jūrlapis yra navigacijos žemėlapis. Jame parodomos kranto detalės įrengimai, miestų profiliai, uostai; gelmė ir dugno pavidalas, pavojingos vietos, srovės ir navigacijos ženklai.

Vėjarodis yra prietaisas vėjo kryptį rodyti. Paprasčiausias vėjarodis yra laivo stiebo viršūnėje iškeltas vimpiliukas. Seniau Baltijos jūros ir Kuršių marių žvejai iškeldavo virš burės savo šeimos herbą — gražiai išdrožinėtą ir nuspalvintą vėjarodį, kurį vadindavo įvairiai: **vėluku**, **vėtrunge** ar **vėlungė**.

Burlaiviai iškabina siauras medžiagines juosteles (prie vantų shrouds ir prie užpakalinės štagos — stay).

Rankinis gylmatis (lotas)
su svambalu

Kuršių marių žvejų vėjarodis
laivo stiebo viršūnėje (vėtrungė)

METEOROLOGIJA

Meteorologija yra mokslas apie atmosferą, oro pasikeitimus ir jo reiškinius: temperatūrą, slėgimą, drėgnumą, vėjus, debesuotumą ir t.t.

Termometras yra prietaisas temperatūrai matuoti. Dabar **naudojami Celsijaus ir Fahrenheito** termometrai.

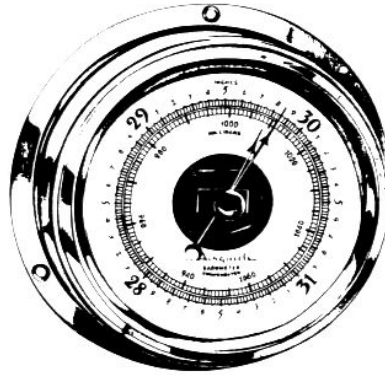
Celsijaus termometre (prie jūros lygio) šalantis vanduo žymimas 0° o verdantis vanduo 100° .

Fahrenheito t. — (prie jūros lygio) šalantis vanduo žymimas 32° , o verdantis 212° .

Celsijaus vienas laipsnis yra lygus 1.8 Fahrenheito laipsniui.

C	F	C	F
40	104	-5	23
35	95	-10	14
30	86	-15	5
25	77	-20	-4
20	68	-25	-13
15	59	-30	-22
10	50	-35	-31
5	41	-40	-40
0	32		

Barometras yra prietaisas atmosferos slėgimui matuoti. Kylanti barometro rodyklė rodo giedrą, o krintanti — lietu.

Barometras

Barometras yra prietaisas atmosferos slėgimui matuoti. Kylanti barometro rodyklė rodo giedrą, o krintanti — lietu.

Beauforto skalė

Balai	Mazgai-jūrm. per val.	Vėjo aptartis	Jūros aptartis
0	mažiau kaip 1	ramu	lygi kaip veidrodis
1	1- 3	švelnus dvelkimas	rami, truputį raibuliuojanti
2	4- 6	lengvas vėjelis	mažos bangelės
3	7-10	vidutinis vėjelis	didesnės bangelės, jūra švelniai išjudinta
4	11-16	lengvas vėjas	vidutinis bangavimas, jūra pradeda putoti
5	17-21	vidutinis vėjas	didesnis bangavimas, jūra putoja
6	22-27	stiprus vėjas	didelės, putojančios, su purslais bangos
7	28-33	vidutinė vėtra	aukštos, lūžtančios, putojančios bangos
8	34-40	vėtra	labai aukštos, lūžtančios ir putojančios bangos
9	41-47	stipri vėtra	sunkios, pavojingos bangos
10	48-55	audra	jūra įsisupusi, pradeda įsisiausti
11	56-63	smarki audra	įsisiautėjusi jūra
12	64-71	uraganas	šėlstanti jūra

AUDROS ŽENKLAI

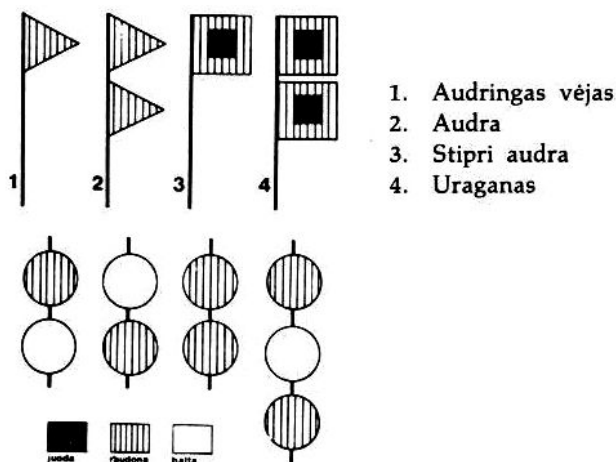
Artinantis audrai kiekviename uoste, jachtklube ar pakrančių apsaugos stotyse iškeliami pavojaus ženklai: dieną — vėliavėlės, naktį — šviesos. Ženklai yra tarptautiniai, tačiau įvairios valstybės turi ir skirtingus ženklus.

JAV ŽENKLAI:

Audringas vėjas (iki 33 mazgų): vienas raudonas vimpilas arba raudona virš baltos šviesos. Tai būna perspėjimas mažiems laivams.

Audra (34-48 mazgai): du raudoni (vienas virš kito) vimpilai arba balta virš raudonos šviesa.

Audros ženklai:

Stipri audra (48-63 mazgai): raudona keturkampė vėliavėlė, kurios centre — juodas kvadratas arba dvi raudonos šviesos (viena virš kitos).

Uraganas (daugiau kaip 64 mazgai): dvi raudonos keturkampės vėliavėlės su juodais kvadratais centre (viena virš kitos) arba balta tarp dviejų raudonų šviesos.

NAVIGACIJOS ŽENKLAI

Švyturys yra bokšto formos pastatas su šviesos signalais laivininkystei. Švyturiai statomi jūroj, upėj ar ežere ant seklumos ar ant mažos uolotos salos, arba krante, ant molo ir pn. Švyturiai blykčiojančiomis šviesomis rodo kelią laivams, apšviečia uostus ir pakrantes. Kiekvienas švyturys turi savo blykčiojimų tvarką ir skaičių per minutę; tai leidžia atpažinti švyturį ir nustatyti jo vietovę. Švyturiai dažniausiai vadinami vietovės vardu.

Švieslaivis yra atviroje jūroje užinkaruotas laivas, kuris atlieka švyturio paskirtį.

Buja (plūduras) yra rutulio, cilindro ar kūgio pavidalo laivybinis ženklas. Jis yra užinkaruotas ir plūduriuoja vandens paviršiuje.

Pagrindinės bujos paskirtys: 1. apsaugoti laivus nuo pavojaus, pvz. vandens kelio kliuvinių (seklumų, povandeninių uolų, paskendusiu laivų, žvejų tinklų ir pn.), 2. nurodyti upės ar kanalo išsiskyrimus, plaukimo kryptis, specifines vietas ir kt. Bujos forma, spalva, garsas ir šviesos nusako jos paskirtį. Įvairiuose kraštuose bujos nėra vienodos, tačiau svarbiausiose vietose statant bujas laikomasi bendrų principų. JAV yra daug ir įvairių bujų. Svarbiausios navigacijos bujos:

Pavojaus bujos yra ryškios spalvos su pavojų nurodančiu užrašu. Didesniuose vandenyse naudojamos šviesinės, skambančios ar kaukiančios bujos. Šviesoms dažniausiai naudojamos baterijos, o garsą sukelia bangų judinamas varpas ir kiti įrenginiai.

Pagrindinės kelio bujos nurodo plaukimo kryptį, draudžiamas priplaukti vietas (geltonos bujos) ir pn. Plaukiojimui naudojami vandens keliai žymimi kelio bujomis ir įvairių spalvų šviesos ruožais (naktį). Bujos nurodo ir plaukimo kryptį, pvz. plaukiant kanalu į uostą dešinėje (starboard) pusėje yra raudonos kūginės (nun), pažymėtos lyginiais skaičiais. Kairėje (port) pusėje — juodos cilindrinės (can), pažymėtos nelyginiais skaičiais.

Laivų šviesos privalomos nuo saulės nusileidimo iki patekėjimo. Šviesų skaičius ir stiprumas priklauso nuo laivų rūšių ir jų dydžio. Irklinės valtys turi turėti baltą šviesą. Didesni laivai turi baltą šviesą priekyje, laivugalyje ir burlaivio stiebo viršūnėje, žalią — dešinėje pusėje, raudoną — kairėje. Raudona ir žalia šviesa vadinamos pozicinėmis, nes iš jų sprendžiama laivo plaukimo kryptis. Stovintis laivas naktį taip pat privalo turėti šviesas.

SIGNALIZACIJA

Signalizacija yra žinių perdavimas ženklais.

Semaforas naudojamas geležinkeliuose ir laivyboje. Laivyboje rankomis, vėliavėlėmis ar šviesomis signalizuojama sutartiniais ženklais arba morze.

Morzės kodas yra taškų ir brūkšnių deriniai, kurie reiškia raides, skaitmenis ir kt. simbolius. Jis perduodamas telegrafu, radijo bangomis, šviesomis ir kt. Morzės kodas yra paprastasis ir tarptautinis.

Tarptautinis vėliavėlių kodas naudojamas laivyboje. Kiekvienos vėliavėlės forma, spalva ir simbolis reiškia tam tikrą raidę, žodį ar frazę. Signalizuojant vėliavėlės iškeliamos į stiebo viršų, žemiau uosto (namų) vėliavos.

Stiebe atbulai iškelta valstybinė vėliava reiškia nelaimę ir pagalbos šauksmą. Nelaimėi pranešti laivai dažniausiai naudoja raudonai-oranžinę stačiakampę lentą (panel).

SOS (save our souls) yra tarptautinis nelaimės pranešimo signalas.

Per šventes ir iškilmes laivai pasipuošia kodo vėliavėlėmis. Jomis puošiamas ir jūrų skaučių stovyklos denis.

LAIVO LOGAS

Laivo logas yra laivo dienoraštis. Kiekvienas laivas turi savo logą, kuriame pažymima jo pastatymo metai, klasė, numeris ir kt.

Į logą rašomi visi plaukimai, nurodoma išplaukimo vieta ir tikslas. Surašomi laivo vadovai, įgulos nariai ir svečiai. Kasdien pažymima data, laikas, nuplauktas kelias, plaukimo sąlygos (oras, vėjas, temperatūra ir pn.), įvykiai laive ir kt.

Didelio laivo loge įrašomi gimimai, krikštynos, vedybos, mirtys ir pn. Ilgesnėje kelionėje, tarptautiniuose vandenyse, laivo kapitonas turi teisę krikštyti, sutuokti, atlikti laidojimo apeigas, bausti nusikaltėlius ir pn.

Jūrų skaučių vieneto dienoraštis taip pat vadinamas logu.

LAIVŲ PLAUKIOJIMO TAISYKLĖS

Visiems laivams, nežiūrint jų dydžio, privalomos valstybės nustatytos plaukiojimo taisyklės. **Geležinė taisyklė:** atsargumas ir laikymasis dešinės.

Pagrindinės laivų prasilenkimo taisyklės

1. Prasilenkiantis laivas laikosi dešinės.
2. Lenkiąs laivas užleidžia kelią lenkiamajam.
3. Iš uosto išplaukiantis užleidžia kelią įplaukiančiam.
4. Irklinė valtis užleidžia kelią burlaiviui, o motorinė abiems.
5. Laivų kursui kryžiuojantis, dešinės pusės laivas turi pirmenybę.

Prasilenkimams ar pralenkimams didesni laivai turi garsų (švilpesių, ragų ir kt.) ir šviesų

signalus.

Laivų sveikinimasis

Jūroje laivai sveikinas uosto (namų) vėliavomis ar vimpilais (valstybinėmis vėliavomis nesisveikinama). Sveikinas laivas nuleidžia vėliavą 113 stiebo; kitam laivui tuo pačiu atsakius, abiejų vėliavos pakeliamos atgal.

Bendros sveikinimosi taisyklės

1. Mažesnis laivas sveikina didesnį.
2. Lenkiantis — lenkiama.
3. Iš uosto išplaukiantis — grįžtantį.
4. Visi laivai — karo laivus.

Laivų vėliavų ir vimpilų iškėlimas

Laivų vėliavų iškėlimo taisyklių yra daug. **Svarbiausia:** afdumas (gaff) yra garbingiausia vieta vėliavai, todėl laivai, turintieji ardimus, jame kelia valstybinę vėliavą. Motorlaiviai ir irklinės valtys valstybinę vėliavėlę kabina laivugaly, o savo uosto ar organizacijos vimpilą — laivo priekyje.

IRKLINIŲ LAIVELIŲ REGATA

Regata yra tarptautinis žodis, reiškias irklinių, burinių ar motorinių laivų lenktynes. Pirmoji irklavimo regata įvyko 1775 m. Anglijoje, Temzės upėje, Londone.

Jūrų skautės regatas dažniausiai rengia Jūros dieną stovykloje. Jei stovyklaujama kartu su kitomis skautėmis, jos kviečiamos dalyvauti.

Regatą praveda uosto komendantė arba kviestas kvalifikuotas asmuo. Sudaroma teisėjų komisija, ne mažiau iš keturių žmonių. Regatos dieną uoste iškeliamas mažasis vimpilas. Vienetas gali pasisiūti specialų regatos vimpilą ar vėliavėlę, baltų ir mėlynų spalvų derinio, ne didesnę už didįjį vimpilą.

Iš anksto pasirūpinama taurėmis laimėtojoms, kurias dovanoja j. skautininkai -ės, tėvų komitetas, vieneto globėja ir pn. Yra ir pereinamoji taurė, dėl kurios varžomasi kiekvienais metais.

Lenktyniaujančių laivelių kelio ilgis nustatomas atsižvelgiant į irkluotojų pajėgumą. Pradmės (starto) ir baigmės (finišo) linijos pažymimos bujomis (prie tuščių, gerai uždarytų „bleach jugs“ pririšama virvė, kurios gale pritvirtinamas svoris. Virvė turi būti įtempta, kad bujos laikytųsi vietoje.). Bujos gali būti spalvotos ir turėti vimpiliukus ant kotelių. Jos turi būti gerai nuo kranto matomos.

Regatos metu turi būti bent viena pirmosios pagalbos valtis su stipriomis irkluotojomis ir geromis plaukikėmis. Apvirtus laiveliui, regata nenutraukiama. Gelbėtojos stengiasi netrukdyti kitiems lenktynių laiveliams.

Pradmės teisėja turi tris vėliavėles ant kotelių: baltą — startui, mėlyną — lenktynių sustabdymui (pvz. įvykus ankstyvam startui) ir raudoną — regatos atšaukimui (pvz. pakilus stipriam vėjui, užėjus dideliame lietui ir pn.). Komandos duodamos per garsiakalbį („bullhorn“): „Dėmesio!“ „Pasiruošk!“ „Irkluok!“ Tariant „Irkluok!“, rankoj iškelta balta vėliavėlė greit nuleidžiama — tai ženklas regatos startui. Pradmės teisėjos stovi krante ar užinkaruotam laive

starto linijoj. Baigmės teisėjos gali būti taip pat užinkaruotam laive ar krante, finišo linijoj. Jos skaičiuoja irkluotojų nuplauktą laiką ir skelbia laimėtojas.

Regaton sesės atvyksta tvarkingoje rikiuotėje su savo vadove. Regatų dalyvių uniforma yra sportinė. Atvykus į uostą, vadovė raportuoja teisėjų komisijai ir pristato dalyves. Komisija veda regatos logą: surašo dalyves, vienetų vardus, pažymi datą, nuplauktą kelią, laiką ir kt. Stovykloje regatos taurės įteikiamos tą pačią dieną stovyklos denyje prieš vėliavų nuleidimą. Regatos komisija praneša laimėtojų pavardes ir iškviečia laivelio įgulą. Jei stovykloje yra asmuo, dovanojęs taure, jis paprašomas ją įteikti.

Jeigu regata vyko ne stovykloje, taurės įteikiamos salėje, dalyvaujant visam vienetui ir svečiams, laikantis tokio pat ceremonialo, kaip stovyklos denyje.

Švyturys